

5
C33.

Rio de Janeiro

~~1929~~ 1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C33.

ASIA:

V.a. Asiantunt. Valeriuosen rap. 1.

Rio de Janeiro.

24/I 1931.

SUOMEN LAHETYSTÖ
RIO DE JANEIRO
FINLANDS BESKICKNING

N:o 23.

Rio de Janeiro,

24.1. 1931.

L. O. S. A. B. K. I. N. S. T. I.		
No 4/300 h. 1931		
18/2.31	73	L. O. S.
REKKA	0. 70	A. O.
5	033	

Herra Ulkoasiainministeri,

Ohellisena lähetän kunnioittaen viitenä kappaleena raporttini n:o 1, joka sisältää katsauksen Brasilian nykyiseen sisäpoliittiseen tilanteeseen.

Ottakaa vastaan, Herra Ulkoasiainministeri, suurimman kunnioitukseni vakuutus.

v.a. A s i a i n h o i t a j a : T. O. Valhevaara

Herra Ministeri Hj. J. Procopé,
Suomen Ulkoasiainministeri
Helsinki.

4/900hc: : : 2x		
18/2.31	3	111
TYÖSSÄ	6.11.52	2.11.52
5	033	

Suomen Rio de Janeirossa olevan
väliaikaisen asainhoitajan
raportti n:o 1.

Katsaus Brasilian nykyiseen sisäpoliittiseen tilanteeseen.

Brasilian nykyinen "väliaikaiseksi" itseään nimittävä hallitus on vasta kolmisen kuukautta ollut vallassa, joten olisi ilmeisestikin liian aikaista lausua pätevää arvostelua sen toiminnasta, mutta joka tapauksessa voi jo tällä hetkellä vallitsevasta tilanteesta vetää eräitä johtopäätöksiä niistä vaikeuksista, jotka hallitukseen on voitettava poliittisen ja taloudellisen elämän alalla voidakseen menestyksellisesti "turvata vallankumouksen saavutukset." Tahtomatta olla millään tavalla ilkeämielinen haluaisin kuitenkin väittää,

että tarvitaan melkoista lahjakkuutta havaitsemaan mitä nämä saavutukset itse asiassa ovat. Jo vallankumouksen todelliset syytkin niitä on Oswaldo Aranha eräässä haastattelussa esittänyt 11 kappaletta - ovat senlaatuaisia, että vaikkakin niitä voitaisiin pitää hyväksyttävänä puhtaasti teoreettiselta kannalta, ne tuskin ovat voineet sellaisinaan mahtua vallankumouksellisten suuren enemmistön tajuntaan. Pikemminkin lienee kyseessä Etelä-Amerikan maissa yleinen kaikille vallankumouksille otollinen joukkopsykoosi, jolle taoudellinen pulakausi on tarjonnut otollisen maaperän ja jota tarkoituksestaan tietoiset johtajat ovat ^{osanneet/} saaneet käyttää hyväkseen. Jos lähdetään siitä olettamuksesta, että useat vallankumousliikkeen johtajat todellakin ovat ryhtyneet asiaan epäitsekkäistä isänmaallisista syistä, on toiselta puolen yhtä varmaa, että monet ovat olleet mukana vain saavuttaakseen itselleen persoonallisia etuja. Muulla tavoin tuskin olisi selitettävissä se omituinen asiointi, että esimerkiksi sellaiset henkilöt kuin entiset presidentit Epitacio Pessoa ja Arthur Bernardes ovat vallankumouksellisessa Brasiliassa erittäin vaikutusvaltaisia henkilöitä, vaikka vuosien 1922 ja 1924 vallankumousyritykset olivat tähdätyt heitä vastaan ja vaikka useat viime vallankumouksen aktiivisista johtajista ovat aikanaan olleet mainittujen herrojen kiivaimpia vihamiehiä. Sanomalehdet ovat yleisesti ihmetelleet, että nuori kapteeni - kenraaliksi mainittu - Juarez Tavora, jota kansa ihailee vallankumouksen symbolina, on pitänyt pitkiä neuvotteluja Arthur Bernardesin kanssa, joka antoi Tavoran istua vuosikausia vankilassa kapinoimisesta. Sanomalehdille antamassaan haastattelussa on Tavora nyt selittänyt " aina taistelleensa aatteita eikä henkilöitä vastaan."

x x x

Vallankumous on julistanut yhdeksi tärkeimpiä päämääriään suosikkijärjestelmän (filhotismo, nepotismo) perinjuurisen hävittämisen Brasiliasta. On totta, että Brasilia aina on ollut suosimisjärjestelmän luvattu maa, aikaisemmin yhtähyvin kuin Washington

Luisinkin hallituksen aikana. Tällä on ollut aivan tavallista, että poliittiset palvelukset korvataan viroilla tai suoranaisilla lahjapalkkioilla, mikä on tapahtunut muun muassa siten, että eräissä virastoissa on maksettu korkeita palkkoja lukuisille henkilöille, joita tosiasiallisesti ei ole ollut olemassakaan. Väitetään, että monet liittovaltion presidentitkin - mm. Epitacio Pessôa - olisivat huomattavasti rikastuneet hallituskautenaan. Washington Luisista ei kuitenkaan ole tällaista syytöstä esittänyt, mutta sensijaan ovat useat hänen senattoreistaan tehneet itsensä syytäksi lahjusten ottoon. On ollut ja on edelleenkin sellaisia parhaisiin seurapiireihin kuuluvia henkilöitä, joilla ei ollut muuta ammattia kuin "ministerin veli" tai "senaattorin vävy", ja joiden tulot perustuivat yksinomaan lahjuksiin. Näiden otto tapahtui tavallisesti hyvin hienossa muodossa, siten että käytettiin bulvanina jotain asianajajaa, joka sitoutui korkeata "asianajopalkkiota" vastaan toimittamaan palkkion maksajalle nopeasti hänen tarvitsemansa ministeriön tai senaatin päätöksen. Tässä suhteessa oltiin vanhan hallituksen viimeisinä aikoina päästy niin pitkälle, että tuskin mikään asia tuli ajoissa omalla painollaan päätetyksi ja esimerkiksi ulkomaalaiset liikeyritykset ovat säännöllisesti käyttäneet "kiertoteitä" saadakseen tavallisista leveransseistaankin maksun valtiolta tai kunnilta. Lahjomis- ja suosikkijärjestelmä on siihen määrin juurtunut brasilialaiseen elämään, että on mahdotonta uskoa sitä saatavan poistetuksi. Yksistään sen väheneminenkin tuntuu epätodennäköiseltä vaikkakin järjestelmä tällä hetkellä on jonkinverran lamassa. Loistavimpia esimerkkejä siitä, että tavat eivät muutu uusien vallanpitäjien mukana on mielestäni seuraava tapaus. Eräs ruotsalainen tuttavani, joka on perustanut tänne vakuutusyhtiön, kertoi minulle saaneensa toimiluvan Washigton Luisilta päivää ennen tämän kukistumista. Sitä ei kuitenkaan oltu ehditty julkaista virallisessa lehdessä, jota ilman sillä ei olisi ollut laillista voimaa. Junta Militarin tultua valtaan ei julkaiseminen voinut tapahtua ilman juntan puheenjohtajan hyväksymismerkintää, jota tämä asioihin perehtymättömänä ei ollut halukas antamaan. Sopivalla hetkellä ilmestyi kuitenkin eräs asian-

ajaja, joka tarjoutui hankkimaan tuon tärkeän allekirjoituksen 10 conton maksusta. Tinkimisen jälkeen sovittiin 5 contosta ja kaksi päivää Washington Luisin kukistuttua oli toimilupa kunnossa.

Sikäli kuin on voinut huomata, ei väliaikainen hallitus ole ainakaan toistaiseksi voinut saada "Filhotismia" poistetuksi, vaan on itsekin ollut pakotettu määräämään eri tehtäviin henkilöitä, joiden yksinomaisten ansioiden ei ole kyky ja koeteltu kansalaiskunto vaan sukulaisuussuhteet johonkin vaikutusvaltaiseen henkilöön. Tämä on muuten vallan luonnollista, sillä löytyy lukematon joukko mahtavia miehiä, jotka ovat auttaneet nykyistä hallitusta valtaan ja joita on palkittava joko suorastaan tai antamalla virkoja heidän sukulaisilleen. On kieltämätöntä, että hallituksella on suuria vaikeuksia käytännöllisten toimenpiteidensä saattamisessa sopuointuun ohjelmansa periaatteiden kanssa.

Mitä muuten hallituksen ja erikoisesti presidentti Vargasin asemaan tulee, näyttää se tällä hetkellä vakavalta, vaikka erimielisyyttä vallankumouksen toimeenpanijain kesken onkin havaittavissa. Sotaväki on julistanut kannattavansa Vargasia, ja sehän kyllä merkitsee paljon jossain muussa maassa, mutta Etelä-Amerikassa ei sotaväkeen yleensä voi luottaa. Sanomalehdissä on usein ankarastikin kritisoitu presidentin toimepiteitä, mutta toistaiseksi varsin sävyisin sanoin, ja hänen kansansuosionsa näkyy vielä olevan suuri. On kyllä kuulunut ääniä sivilidiktatuuria vastaan ja jokin viikko sitten kerrottiin kaupungilla täytenä totena, että Getulio on päättänyt luovuttaa vallan takaisin sotilasjuntalle. Mainitessani näistä huhuista eräälle ulkoasiainministeriön virkamiehelle väitti tämä niitä aivan perättömiksi eikä sanomalehdissäkään näkyneet mitään viittauksia siihen suuntaan, mutta huhu ei liene sittenkään ollut aiheeton, koska sotilasjuntan entinen puheenjohtaja kenraali Menna Barreto piti tarpeellisena muutamia päiviä myöhemmin julkaista avoimen kirjeen, jossa hän jyrkästi torjui kaikki huhut siitä, että hän olisi juonitellut hallitusta vastaan uuden sotilashallituksen perustamiseksi.

Paljon harmia on hallitukselle tuottanut armeijan ja lai-

vaston upseerikysymys. Monta korkeampaa ja alempaa upseeria on erotettu ja heidän tilalleen on useissa tapauksissa nimitetty aivan nuoria miehiä, joiden ansiot ovat peräisin viime lokakuulta tai jotka vuosina 1922 ja 1924 vallankumouksellisina oli armeijasta erotettu. Ne vanhemmat upseerit, jotka tällöin on syrjäytetty, ovat tietenkin hyvin loukkaantuneita siitä, että heidän virkavuosiaan puolueettomassa palveluksessa isänmaan hyväksi ei ole otettu huomioon. Hallitus on asettanut erityisen komissionin tutkimaan ja esittelemään upseerikorotuksia, mutta jo heti alussa syntyi niin suuria erimielisyyksiä toiselta puolen sotaministerin ja komissionin välillä ja toiselta puolen viimeksimainitun omassa keskuudessa, että sotaministeri Leite de Castro lienee jo pyytänyt eroa. Hän jäi kuitenkin paikoilleen, kun komissionilta otettiin pois suoranainen päätösoikeus. Sensijaan meri/jätti ministeri, entisen Junta Militarin jäsen, amiraali Esaias de Noronha luultavasti osittain samoista syistä paikkansa ja hänen mukanaan erosi armeijan korkeimmilta paikoilta kaksi muuta amiraalia ja pari kenraalia, jotka olivat hänen veljiään tai läheisiä sukulaisiaan.

Suuri määrä siviilivirkamiehiä on myöskin erotettu ja erottamisia tapahtuu päivittäin. Sikäli kuin sanomalehtiin on luottamista, on monelle tehty suoranaista vääryyttä. Toiselta puolen on hallitukselle kuitenkin annettava täysi tunnustus siitä, että se on pyrkinyt vähentämään tarpeettomien virastojen ja virkamiesten suunnatonta lukumäärää.

Viime aikoina on ollut havaittavissa jonkinlaista välien kylmenemistä Rio Grande do Sulin kahden puolueen tasavaltalaisten ja "libertadorien" välillä, jotka olivat vallankumouksen toimeenpanemiseksi tehneet liiton Vargasin johdolla. Tämän yhteisrintaman, "frente unico^a" säilyttämisen suotavuudesta vallankumouksen jälkeenkin on paljon kiistelty, mutta toistaiseksi ei ainakaan nimellistä hajaantumista ole tapahtunut. Että puoluetilanne vallankumouksen syntymävaltiⁱossa todellakin on kriittillinen, todistaa se seikka, että Vargasin maanviljelysministeri Assis^s Brasil, joka on libertador-puolueen johtaja, oleskeli toista kuukautta Porto Alegressa mielialaa rauhoit-

tanassa.

Merkitävimpää poliittisia tapauksia on ollut Arthur Bernardesin käynti Rio de Janeirossa muutamia viikkoja sitten. Huhuttiin, että hänen matkansa todellinen tarkoitus olisi ollut se, että hän halusi päästä finanssiministeriksi saadakseen siten suuremmat mahdollisuudet tulevissa presidentinvaaleissa. Hänen maineensa finanssimiehenä onkin hyvä, mutta ollessaan kahdeksan vuotta sitten liittovaltion presidenttinä joutui hän hyvin vihatuksi erittäinkin Rio de Janeirossa ja São Paulossa. Kotivaltiossaan, Minas Geraesissa on hänellä sitävastoin paljon kannattajia, joten hän voi tulla nykyiselle hallitukselle hyvin kiusalliseksi. On näkynyt huhuja siitä, että hallitus olisi aikeissa antaa hänelle jonkin avoinna olevista suurlähettilään paikoista, nähtäväksi päästäkseen hänestä eroon.

Kysymys siitä, milloin väliaikainen hallitus voi katsoa tilanteen siinä määrin vakiintuneeksi, että uudelleen saatetaan siirtyä parlamentaarisen hallitusjärjestelmän kannalle, on useasti ollut täkäläisissä lehdissä pohdittavana. Sikäli kuin voi päätellä hallitusta lähellä olevien henkilöiden lausunnosta, ei tämä tapahtune ennenkuin loppupuolella vuotta, koska hallitus ei vielä katso saaneensa kaikkia niitä uudistuksia suoritetuksi, jotka ovat takeina entiseen järjestelmään palaamista vastaan. Washington Luisin ja hänen "kanssarikollistensa" tekojen tutkiminen ja tuomitseminen ei myöskään vielä ole loppuunsaorittettu, vaikka sitä varten onkin perustettu erikoinen tuomioistuin. Viimemainitun puheenjohtaja J.J. Seabra on muuten äskettäin sanomalehtien haastatteluissa ilmoittanut vastalauseensa hallituksen päätöstä vastaan, jonka mukaan valtion virkamies saa nauttia palkkaa vain yhdestä virasta, ja jonka johdosta Seabra menettää 400 milreisistä kuussa. Tapaus on hyvin kuvaava täkäläiselle käsitykselle sanan ja ajatuksen vapaudesta. Tuon tuostakin voi jokin korkea virkamies jopa hallituksen jäsenkin, antaa lehdille pienen haastattelun vetäen pienetkin yksityisriitansa julkisuuteen.

Eräs sisäpolitiikan polttavimpia kysymyksiä on oikeuslaitoksen uusiminen. Korkein oikeus on aina ollut kokoonpantu henkilöistä,

jotka ovat olleet liittovaltion kulloinkin hallitsevan presidentin kannattajia. Ei edes Supremo Tribunal ole ollut vapaa maassa rehotaneesta epärehellisyydestä. Lienee ainutlaatuinen tapaus koko maailmassa, että valtion korkein tuomioistuin harjoittaa salakuljetusta. Muutamia vuosia sitten sai Supremo Tribunalin julkaisema virallinen tiedonantolehti oikeuden tuottaa tullivapaasti kaikki toimitus- ja painotarpeensa, ja tästä oli seurauksena, että eivät ainoastaan tuomioistuimen jäsenet tuottaneet itselleen ja perheelleen kaikki kulutustarvikkeet ulkomailta ilman tullia vaan kerrotaan, että eräät tuontiliikkeetkin, joiden omistajat sattuiivat olemaan sukua tuomioistuimen jäsenille, saivat tuottaa maahan suunnattomia tavaramääriä saman lisen sin turvissa. Tämä tapahtui Bernardesin hallituksen alkuaikana. Viime aikoina suureksi kasvanut työttömyys on tuonut tänne tähän saakka tuntemattoman ilmiön : kommunismin. Varsinkin São Paulon teollisuusalueella ja myöskin Rio de Janeirossa on huomattavaa kommunistista kiihoitusta ollut havaittavissa. Toistaiseksi on sillä vielä ollut hyvin kehittymätön luonne, mutta hallitus ei kuitenkaan näy pitävän sitä vaarattomana, koska tšekäläisen poliisilaitoksen 4 :n osaston yhteyteen on perustettu erityinen toimisto valvomaan kommunistien toimintaa. Useita vangitsemisia on suoritettu ja vangitut ovat suurimmaksi osaksi lähetetyt Fernando da Noronha-nimiseen rangaistussiirtolaan. Välitöntä kommunistikapinan vaaraa ei ole olemassa, mutta suunnitteilla olevissa suurissa työttömien mielenosoituksissa näyttää kommunisteilla olevan melkoinen osuus.

Niistä sisäpoliittisista kysymyksistä, jotka ovat taloudellista laatua, ja joiden ratkaisemisesta nykyisen hallituksen menestys ja sen olemassaolokin pääasiallisesti riippuu, tulen käsittelemään seuraavassa raportissani.

Rio de Janeiro 23 p. tammikuuta 1931.

v.a. A s i a i n h o i t a j a : T. O. Valheimo

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C₃₃.

ASIA: _____

V.a. Asiainhät. Vaheruooren rapori no 2.

Rio de Janeiro

10/2 1931.

SUOMEN LAHETYSTÖ
RIO DE JANEIRO
FINLANDS BESKICKNING

N:o 49.

Rio de Janeiro, 10.2. 1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
6/300/ae. : 31		
HERRA	MINISTERI	ASIA
5.	C ^o 33	

Herra Ulkoasiainministeri,

Ohellisena lähetän kunnioittaen viitenä kappa-
leena raporttini n:o 2, joka sisältää katsauksen Brasilian
taloudelliseen tilaan vuoden 1931 alussa.

Ottakaa vastaan, Herra Ulkoasiainministeri ,
suurimman kunnioitukseni vakuutus.

v.a. As i a i n h o i t a j a : T. O. Vaherinen

Herra Ministeri Hjalmar J. Procopé,
Suomen Ulkoasiainministeri
Helsinki.

6/300 lae. : 81		
9/3.31		
5	053	

Suomen Rio de Janeirossa olevan väliaikaisen
asiainhoitajan raportti N:o 2.

Katsaus Brasilian taloudelliseen tilaan vuoden 1931 alussa.

<u>Sisällysluettelo</u> :	Johdanto	sivu	2
	Talouspula ja hallituk- sen toimenpiteet sen lie- ventämiseksi	"	3
	Ulkomaiset ja kotimaiset lainat	"	8
	Vuoden 1931 talousarvio	"	11
	I. Tuloarvio	"	12
	II. Menoarvio	"	14

KATSAUS BRASILIAN TALOUDELLISEEN TI-
LAAN VUODEN 1931 ALUSSA.

Viime joulukuun loppupuolella julkaisi "O Jornal", joka on verrat-
tain läheisissä suhteissa nykyiseen väliaikaiseen hallitukseen, pre-
sidentti Vargasin puolittain yksityisluontoisen haastattelun, joka kä-
sittelee Brasilian taloudellisia vaikeuksia tällä hetkellä. Vaikkakin
presidentti siinä lausuu olevansa optimisti ja uskovansa Brasilian
voittavan nämä vaikeudet, on kuitenkin merkille pantava se avomielisyy-
sillä hän on asioita käsitellyt.

Tilanne on todellakin erittäin vakava ja sen vaikutuk-
set Brasiliassa sitä tuntavammat, kun tällä aikaisemmin on totuttu
helposti saamaan suuria tuloja ja nopeasti voittamaan tilapäisten
epäonnistumisien seuraukset. Tällä hetkellä ei liene yhtään taloudel-
lisen elämän alaa, jolla toimivilla koti- tai ulkolaisilla liikeyri-
tyksillä ei olisi alinomainen tappion vaara uhkana.

Jos esimerkiksi tarkastamme rautateitä, joista suurin
osa on ulkomaisten yhtymien hallussa, voimme todeta, että useimmat
näistä eivät ole voineet aikanaan suorittaa hallitukselle meneviä mak-
sujaan. Valtakunnan satamat, Santosista lukuunottamatta, ovat samassa
asemassa, ja esimerkiksi Rio de Janeiron satamalla on ollut v. 1930
noin 30 % vähemmän tuloja kuin edellisinä tilivuosina. Laivaliikenne,
niin hyvin valtamerentakainen kuin rannikkoliikenne, on kärsinyt suu-
ria tappioita. Tehdasteollisuus on lamassa ja useimmissa tehtaissa on
työskennellään vain 2-5 päivää viikossa. Päävientiartikkeli, kahvi, on
menettänyt noin 50 % arvostaan, josta on mm. ollut seurauksena suurta
työttömyyttä maataloustyöväen keskuudessa. São Paulon valtiossa on työ-
palkka alentunut 10:stä 5:een milreisiin ja siitä huolimatta on työ-
voimaa liiaksi. Työttömyys on näihin asti ollut Brasiliassa jokseenkin
tuntematon ilmiö. Merkille pantava on se seikka, että työläisten siir-
tyminen nykyään tapahtuu päinvastaiseen suuntaan kuin ennen, nimitt-
täin säopaulolaisilta maataloilta koillis-Brasiliaan, joka ei suin-

kaan ole mikään Eldorado maatyömiehille. Valtakunnan ulkomaiset ve-
lat ovat suuret ja niiden korkojen maksamista vaikeuttaa rahan ar-
von jatkuva aleneminen ja liittovation menoja on suuresti supistet-
tava koska tulot ovat pienentyneet veronmaksukyvyyn aletessa ja tuon-
nin vähetessä. Vuoden vaihteessa on useita suurliikkeitä tehnyt vara-
rikon, joukossa pari pankkiakin.

Koska lähetystö on aikaisemmin yksityiskohtaisesti tiedoit-
tanut Ministeriölle Brasilian ulkomaankaupasta ja toimenpiteistä sen
ja erikoisesti kahvikaupan elvyttämiseksi, yritän seuraavassa laatia
lyhyen yhteenvedon asioista, jotka mainituissa tiedoituksissa on si-
vuutettu.

Talouuspula ja hallituksen toimenpi-
sen/
teet lievitämiseksi.

Yleisesti myönnetään, että nykyinen lamakausi on suureksi
osaksi seuraus yleismaailmallisesta kriisistä, mutta siitä huolimatta
katsotaan että se ei Brasiliassa olisi tullut niin vaikeaksi, ellei-
vät Washington Luisin ja hänen hallituksensa toimenpiteet olisi ol-
leet tähän myötävaikuttamassa. Tämän seikan voi katsoa suuressa määrin
helpoittaneen vallankumouksen voitolle pääsyä, mutta toiselta puolen
on se nykyiselle hallitukselle erittäin hankala siltä kannalta, että
yleinen mielipide odottaa hallitukselta enemmän, kuin mitä se nykyi-
sissä oloissa voi täyttää. Joka tapauksessa ansaitsee hallitus täyden
tunnustuksen ponnistuksistaan saada parannuksia aikaan.

Lähetystö on useampaan otteeseen tiedottanut niistä mää-
räyksistä, joilla valuuttakauppaa on säännöstelty milreisillä jatkuvan
laskun pysähdyttämiseksi. Ne ovat siksi ankarat ja monimutkaiset, että
ne ainoastaan väliaikaisina toimenpiteinä ovat puolustettavissa. Tuon-
ti ulkomailta on pienentynyt niin paljon, että ulkomaisen valuutan tar-
ve on ollut vähäinen, mutta lähitulevaisuudessa on välttämätöntä taas
lisätä sellaista tavarain tuontia, joita ei riittävästi valmisteta
kotimaassa, ja silloin ei enää käyne mahdolliseksi pysyttää valuutta-

kaupalle asetettuja esteitä, vaan on koetettava saada rahan arvo muulla tavoin vakiinnatetuksi. Täältä varalta onkin hallitus päättänyt kokonaan uudistaa valtakunnanpankin järjestysmuodon ja tehdä siitä itsenäisen keskuspankin. Samalla tulisi koko rahajärjestelmä uusittavaksi. Hallitus on tehnyt sopimuksen englantilaisen finanssimehen Sir Otto Niemyerin kanssa, joka saapuu Rioon 13.2.31, tämän työn suorittamisesta. Lähempiä tietoja ei vielä ole suunniteltujen uudistusten yksityiskohdista. "Diario de S.Paulon" tietämän mukaan tulisi Banco do Brasil jäädään pääasiallisesti ennalleen, mutta sen rediskontotoimintaa laajennettaisiin ja setelinanto tulisi sen yksinoikeudeksi. Tähän saakka on maassa ollut liikkeellä kolmenlaista setelirahaa, nimittäin valtionrahaston (Thesouro Nacional), Banco do Brasilin ja valutanvakiinnuttamisrahaston (Caixa de Estabilização). Viimemainitun rahalaitoksen, joka perustettiin v. 1926, on väliaikainen hallitus lakauttanut jo viime vuoden lopulla. Mainittu lehti tietää myöskin, että Banco do Brasilin uudelleenjärjestely tapahtuisi osaksi englantilaisen ja amerikkalaisen pääoman turvin ja että sen osakkainiksi tulisi ulkomaisia ja kotimaisia pankkeja. Keskuspankin rinnalle suunniteltaisiin vielä itsenäisesti toimivaa hypoteekkipankkia kiinteistöluoton kehittämiseksi. Se tosiasia, että Sir Otto on suostunut ottamaan vastaan hänelle tarjotun tehtävän, tuntuu koko tšekäläisen sanomalehdistön mielestä olevan riittävästä takeena siitä, että uudistukseen tarvittavat ulkomaiset pääomat varmasti myös saadaan. Tietenkin on niistä maksettava korvaus sopivalla tavalla ja on hyvin todennäköistä, että se osittain suoritetaan englantilaisille rautatiekonsortioille myönnettävän konsession muodossa.

Senjälkeen kun brasilialaisille on selvinnyt, mikä vaara maalle piilee siinä, että sen vientikauppa yli kahdelta kolmannekselta perustuu yhden ainoan vientiartikkelin, kahvin varaan, on ryhdytty tarkemmaksiin toimenpiteisiin muiden vientihaarojen voimistuttamiseksi ja tässä suhteessa onkin ainakin tilapäisesti saavutettu huomattavia tuloksia. Niinpä on eläimistä saatujen vientitavaroiden määrä suurempi kuin koskaan ennen ja erikoisesti on jäädytetyn lihan vienti lisääntynyt.

Myöskin hedelmien vientiä on edistetty koettamalla päästä laadun ja pakkauksen suhteen suurempaan yhdenmukaisuuteen.

Huolimatta näistä saavutuksista, jäs kuitenkin tosiasialliseksi että kahvi pakostakin tulee vielä vuosikausia olemaan ylivoimaisesti tärkein vientiartikkeli ja sen hintojen vakiinnuttaminen talouspolitiikan päätehtävänä. Kaikki muut vientitavarat edustavat erikseen otettuina häviävää prosenttimäärää kokonaisviennin arvosta. Vuonna 1929 olivat tärkeimmät prosenttiluvut seuraavat:

Kahvi	71 %
Vuodat ja nahat	4,4 %
Puuvilla	4 %
Jäädtytetty liha	2,9%
Hervamatte	2,8 %
Kakao	2,7 %
Eril. hedelmät	2,6 %
Tupakka	1,7 %
Kumi	1,6 %

Tuonnin lisäämistä tarkoittavien toimenpiteiden ohella on hallitus suunnitellut keinoja viennin vähentämiseksi. Se seikka, että viime vuoden kauppataase osoitti n. 12 miljoonan punnan ylijäämän viennin hyväksi pääasiassa tuonnin vähentymisen ansiosta, johtui kokonaan maan ostokyvyn heikkenemisestä ja tuontiliikkeiden pidättyvällisyydestä tehdä ostoja valuutan heilahdellessa eikä siitä, että kotimainen teollisuus olisi entistä suuremmissä määrin pystynyt tyydyttämään kulutustavaroiden tarpeen. Tällä hetkellä on Brasilian^{ssa} monilla teollisuustuotteilla korkea suojelustulli siitäkin huolimatta, että suojeluksenalainen teollisuus olisi kokonaan keinotekoisesti ylläpidetty. Vanhan hallitusjärjestelmän ajalta on monia esimerkkejä siitä, että joidenkin tavarain tullimääriä on korotettu ainoastaan jonkun yksityisen/teollisuudenharjoittajan suosimiseksi. Nykyinen hallitus onkin lausunut mielipiteensä, että yksinomaan ulkomaista raaka-ainetta käyttäviä teollisuushaaroja ei ole keinotekoisesti edistettävä tulleilla. Toistaiseksi ei kuitenkaan mitään tullimääriä ole alennettu vaan päinvastoin on tämän vuoden budjetissa otettu huomioon eräitä korotuksia, jotka eivät kuitenkaan ole

vielä astuneet voimaan. Ne eivät liene suoranaisesti tarkoitettuja-
kaan suojelus- vaan finanssitulleiksi.

Sanomalehdistö tekee tarmokasta propagandaa " kotimaisen
polttoaineen " käytön yleistämiseksi autoliikenteessä. Väitetään, et-
tä spriin ja bensiinin sekoitusta voidaan pitää täysin puhtaan bensi-
nin veroisena ja että " kokeiluaste siinä suhteessa jo on täysin si-
vutettu." Bensiinin kulutusvero on määrätty 100 reisiksi litralta, s.o.
noin 10 % bensiinin hinnasta ja huhutaan, että spriin käyttö polttoai-
neena tehtäisiin pakolliseksi. Myöskin on julkisuudessa esitetty vaa-
timus, että brasilialaisten laivojen tulisi ainakin rannikkoliikentees-
sä käyttää yksinomaan kotimaista kivihiiltä. Jos tämä suunnitelma voi-
taisiin toteuttaa, olisi säästö suuremmoinen, sillä esim. vuonna 1929
tuotiin maahan kivihiiltä yli 3 miljoonan punnan arvosta, mutta brasi-
lialaisen hiilen suuri tuhkapitoisuus noin 40 % - tehnee toiveet tyh-
jiksi.

Eurooppalaisen silmissä näyttää Brasilian virkakoneisto
tavattoman mutkikkaalta ja virkamieskunta aivan liian suurelta, joten
olisi saattanut odottaa uuden hallituksen säästäväisyyspolitiikan käy-
vän käsiksi myöskin tähän epäkohtaan. Sitä se ei kuitenkaan ainakaan
suuremmassa määrin ole tehnyt, ellei ota lukuun sellaisten henkilöiden
erottamista, jotka vain muodollisesti s.o. palkansaajina, ovat olleet
virastojen kirjoissa. Yksi suurempi muutos on kuitenkin saatu aikaan,
kun on kielletty virkamiehiä nostamasta palkkaa useammasta kuin yhdes-
tä valtion virasta. Hallituksen ja korkeimman oikeuden jäsenten palkko-
ja on alennettu ja samoin on määrätty, että ulkoasiainhallinnon alalla
palvelevat virkamiehet saavat palkkansa kullassa ainoastaan silloin,
kun he ovat toimestaan maan rajojen ulkopuolella. Lähetyksille on an-
nettu tehtäväksi hoitaa myöskin kaupallisia ja konsuliasioita ja tois-
tasataa kunniakonsulinvir~~ä~~kaa on lakkautettu, koska puolet n.s. konsu-
larifakturoiden toimitusmaksuista joutuu kunniakonsuleille, kun ne taas
lähetettyjen konsulien virastoissa tulevat kokonaan valtiolle.

Eräs huomiota herättävimpiä säästävyysoimenpiteitä on päätös erityisen virastotarpeiden hankintalautakunnan perustamisesta. Hallitus on laskenut, että tämä "Comissão central de compras" aiheuttaisi noin 40 % säästön virastojen kalusto- ja tarveaineiden hankinnassa sen hyödyn lisäksi, joka tulee johtumaan yleisestä tavarainstandardisoinnista. Asetuksen mukaan ei mikään virasto saa tästä lähtien itse ostaa vähäisintäkään konttoritarpeistaan, vaan tulee kaiken tapahtua uuden komissionin välityksellä. Komissioni on varsin huomattava laitos useine aliosastoineen, teknillisine virkamiehineen ja asiantuntijoineen ja on varmaa, että sen menot tulevat sangen suuriksi. On kuitenkin otettava huomioon, että aikaisemmin on valtion varoja tavattomasti tuhlatu virastohankintain yhteydessä, sillä usein on tapahtunut, että sellaisten liikkeiden myyntitarjoukset on hyväksytty, jotka ovat osanneet oikealla tavalla suhtautua ostoksia toimittaneiden virastojen päätösvaltaisiin virkamiehiin. Tulee olemaan mielenkiintoista nähdä, voiko uusi virasto menestyksellisesti suoriutua tehtävästään, sillä sen täytyy toimia nopeasti ja nopeus ei ole brasilialaisten virastojen vahvimpia puolia.. Täydellä syyllä kirjoittaakin "Diario de Noticias" : "Voineekohan virastomentaliteettimme sopeutua välttämättömyyteen antaa 24 tunnissa päätöksensä kiireellisessä asiassa, päättää viikossa tavallisia asioita ja saada kuukaudensa käsistään sellaisen asian, joka vaatii tarkempaa pohtimista ?"

Ulkomaiset ja kotimaiset lainat.

Vuoden 1930 lopussa oli Brasilialla seuraava määrä lainoja:

Osavaltioiden kotimaiset lainat			£ 34,839,033
"-"	ulkomaiset	"-"	£ 87,424,340
Liittovaltion	"-"	"-"	£ 138,898,430
Kaupunkien	"-"	"-"	£ 26,913,803
		Yhteensä	£ 288,075,606

Ulkomaisia lainoja oli siis yhteensä 253,236,573 punttaa, josta määrästä lähes puolet osavaltioiden ja kaupunkien ottamia. Yksityisten valtioiden suuren osuuden selittää se tosiasia, että ne ovat saaneet ottaa lainansa tarvitsematta pyytää liittohallitukselta lupaa, mikä on ollut kohtalokas erehdys, sillä usein on lainojen tarpeellisuus saattanut olla epäilyttävä ja niiden ottamiseen vaikuttamassa poliittiset virtaukset. Sellainen ^{kin} tapaus on sattunut eräässä pohjoisvaltiossa, että velkojen korkojen maksamiseen varatut rahat on käytetty aivan muihin tarkoituksiin ja onpa menty niin pitkälle, että korkoja ei edes ole viitsitty ottaa valtion menoarvioon.

Seuraavassa taulukossa esitetään eri valtioiden tulojen suhde velkojen korkoihin ja kuoletuksiin vuonna 1930 (arvot paperimilreisissä)

Nimi	Valtion tulot v.1930	Valtiovelan kuoletus ja korko v.1930	%
São Paulo	629.018:064	352.093:432	56 %
Rio Grande do Sul	166.849:983	31.921:509	19 %
Minas Geraes	160.000:000	39.699:925	25 %
Amazonas	6.000:000	11.661:923	194 %
Bahia	60.000:000	18.582:990	31 %
Rio de Janeiro	38.639:000	19.871:355	51 %
Pará	15.590:000	9.614:729	62 %
Paraná	33.000:000	16.270:427	49 %
Pernambuco	49.985:520	11.948:111	26 %
Santa Catharina	18.000:000	6.913:230	38 %
Maranhão	13.102:455	5.346:307	41 %
Espirito Santo	20.000:000	2.250:924	11%
Alagoas	9.216:884	1.763:623	19 %
Ceará	12.475:419	1.965:346	16 %
Rio Grande do Norte	6.650:000	1.282:109	19 %
Matto Grosso	8.095:000	223:984	3 %
Sergipe	7.000:000	491.176	7 %
Piahu	4.960:465	-	-
Goyaz	4.003:145	66.666	2 %
Parahyba	17.333:000	-	-
<u>Yhteensä</u>	<u>1.275.919:574</u>	<u>531.967:766</u>	<u>42 %</u>
Districto Federal	191.000:000	68.469:012	36 %

Ylläolevasta huomaamme ilman kommentareita, että valtojen velkataakka on sängen raskas. Amazonas-valtion asema on aivan toivoton, koska sen tulot peittävät vain vajaan puolet velkain korkojen ja kuoletusten vuotuisuudesta. São Paulo, johon on laskettu mukaan myös kahvi-instituutin velat, on toistaiseksi huonoimmassa asemassa, ainakin näennäisesti, mutta on kuitenkin otettava huomioon, että se kaikista Brasilian valtioista on edistynein ja pystyvin nopeaan taloudelliseen nousuun.

Ulkomaiset lainat ovat poikkeuksetta otettu punnissa, dollareissa tai kultafrangeissa. Korot ja lyhennykset tekevät keskimäärin 10 % vuodessa vaihdellen kuitenkin melkoisesti eri valtioissa. Niinpä esimerkiksi São Paulon viimeisimmän 20 milj. punnan kahvilainan hoitoon menee 18 % vuodessa ja äskennämainitun Amazinasin valtion lainoihin vain 4,86 %.

On todennäköistä, että nykyinen hallitus koettaa lopettaa tai ainakin mitä huolellisimmin kontrolloida osavaltioiden ja kaupunkien lainanottoja, jotka ovat niin huolestuttavalla tavalla horjuttaneet koko maan taloudellista asemaa. Tämä on mahdollista ainakin niin kauvan kun hallituksella on diktatoriset valtuudet, koska valtakunnan perustuslaki, jonka mukaan liittovaltio ei voi kontrolloida osavaltioiden finansseja, ei tällä hetkellä ole voimassa.

V u o d e n 1931 t a l o u s a r v i o .

Kuluvan vuoden talousarvio on eräissä suhteissa mielenkiintoinen. Ensimmäkin on se vahvistettu väliaikaisen presidentin antamalla dekreetillä eikä lailla. Käytännössä ei tämä menetelmä paljoakaan poikkea säännöllisistä oloista, sillä vaikkakin kongressilla on aikaisemmin muodollisesti ollut valta vahvistaa talousarvio, on tasavallan presidentti kuitenkin tosiasiallisesti määrännyt sen sisällön. Toinen merkillepantava seikka on se, että tuloarvion on laatinut finanssiministeri Whitaker ja menoarvion oikeusministeri Aranha. Kuten Brasiliassa viime vuosina on ollut yleistä, on tämänkin vuoden talousarvio huomattavan edullinen, se osoittaa saldoa hallituksen virallisen laskelman mukaan Rs. 120.438:424 \$ 000. Sanomalehdet ovat väittäneet, että tällaiset saldot aina ovat olleet fiktiivisiä ja rakentuneet näennäisten summien varaan ja huomauttavatpa useat lehdet siitäkin, että tämän vuodenkin arvioitu saldo olisi vain näennäinen kuten kaikki edellisinkin, koska arvion pohjana lienee käytetty Washington Luisin hallituksen tälle vuodelle suunnittelemaa budjettiehdotusta. Tämän väitteen todistaminen vaatii niin paljon tutkimuksia ja perusteellisia tietoja finanssikysymyksistä, ettei sitä ainakaan toistaiseksi ole yritetty tehdä. Kun talousarvio kuitenkin luo valoa maan taloudelliseen ja sisäpoliittiseen tilaan tällä hetkellä ja kun sen soveltaminen vaatii eräitä muutoksia mm tullimaksuihin ja veroihin, voi sen lähempi selostaminen olla kiintoisaa myöskin suomalais-brasilialaisien kauppasuhteiden kannalta.

Vuoden 1931 budjetti päättyy tulopuolella Rs. 137.305:000 \$ 000 kullassa ja Rs. 1.478.959:300 \$ 000 paperissa. Menoarvio päättyy Rs. 115.437:103 \$ 357 kullassa ja Rs. 1.486.897:865 \$ 275 paperissa. Jos kaikki nämä summat muutetaan paperirahaksi kurssiin 6 saadaan saldoksi suunnilleen 123,000 contoa, mikä määrä kuitenkin on aivan mielivaltaisen kun ottaa huomioon, että paperimilreisien arvo voi päivittäin aina osoittaa aina 5 % heilahteluja. Joka tapauksessa on talousarvia ainakin

paperilla edullinen.

1. Tuloarvio .

Vakinaisen tuloarvion loppusumma Rs. 129.390:000\$000 kullassa ja 1.147.838:300\$000 paperissa, ylimääräisen Rs. 7.915:000\$000 kullassa ja 331.121:000\$000 paperissa eli yhteensä Rs. 137.305:000\$000 kullassa ja Rs. 1.478.959:300\$000 paperissa.

Vakinaisen tuloarvion muodostavat seuraavat pääluokat :

I. Renda dos impostos, veroista saatu tulo

1. Tuontitullit, laivaliikenteestä saadut tulot:

Rs. 131.859:000\$000 kullassa,	Rs. 83.882:500\$000 paperissa
2. Kulutusvero ja aksisi	Rs. 409.000:000\$000 paperissa
3. Liikennevero: Rs. 16:000\$000 kull.,	Rs. 238.508:000\$000 paperissa
4. Tulovero Rs. 15:000\$000 " ,	Rs. 108.080:000\$000 paperissa
5. Arpajaisvero	Rs. 2.259:800\$000 paperissa
6. Erilaisia veroja	
2.100:000\$000 "	Rs. 4.688:000\$000 paperissa

II. Rendas patrimonias, valtion kiinteistöistä saadut tulot:

Rs. 12.920:000\$000 paperissa

III. Valtion teollisuus ja liikennelaitosten tulot :

Rs. 1.400:000\$000 kullassa , Rs. 288.500:000\$000 paperissa

Ylimääräisen tuloarvion huomattavimman erän, Rs. 221.459:000\$000 paperissa, muodostaa valtionrahaston tänä vuonna liikkeelle lasketuista obligatioista saatava tulo.

Tullimaksuihin tekee tämän vuoden tuloarvio eräitä korotuksia, jotka kaikki kohdistuvat tariffin 14, 15, 16, ja 17 luokkiin. Mainitut luokat käsittävät erilaisia kudonta- ja punontatarpeita ja valmisteita oljista, kuiduista, puuvillasta, villasta, pellavasta, jutesta ja ham-pusta, mutta korotukset koskevat ainoastaan lankoja, kuituja ja lump-puja eikä niillä ole merkitystä Suomen viennin kannalta, joten pidän tarpeettomana yksityiskohtaisemmin niitä selostaa. Äskettäin on jul-kaistu dekreetti, jonka mukaan korotetut tullit eivät vielä astukaan

voimaan, kuten budjetin mukaan oli tarkoitus, 1 päivänä helmikuuta. Tähän on syynä pääasiassa Englannin protesteeraaminen jutetullin korotusta vastaan.

Kulutusveroista on mainittava tupakan ja ulkolaisten viinien veron korotus 25 % :lla ja tulitikkuveron korotus 30 reisistä 35 reisiin rasialta. Jo ennen tuloveron julkaisemista on bensinille asetettu Rs. 0\$100 vero litralta, jotta yleisö alkaisi käyttää autoissa sprisekoitusta puhtaan bensiinin asemasta .

Eräs leimaveron muoto, n.s. sello proporcional on nousut lähes puolella, tavallisen kuiteista ym. kannetun veron pysyessä ennallaan.

Tuloveroa, joka neljän vuoden ajan on pysynyt samansuuruisena on myöskin jonkin verran korotettu. Veronkanto on kuitenkin edellisinkin vuosina osoittautunut sangen vaikeaksi ja puutteelliseksi joten on hyvin luultavaa, että huomattava osa lasketusta määrästä jää saamatta varsinkin kun taloudellinen pula-aika on alentanut veronmaksajien maksukykyä.

2. Menoarvio.

Menoarvion loppusumma on Rs.15.437.103\$357 kullassa ja Rs.1.486.897:865\$275 paperissa. Vuoden 1930 menoarvio oli Rs.135.113:282\$515 kullassa ja 1.639.114:703\$200 paperissa joten tämän vuotiset menot ovat suunnitellut huomattavasti pienemmiksi, kuten odottaa sopiikin, kun vallankumoukselliset aina ovat moittineet edellisää hallituksia tuhlaavaisuudesta.

Huomattavimmat säästöt viimevuotiseen budjettiin verraten on aikaansaatu tasavallan varapresidentin, senaattorien ja kansanedustajien palkkojen poistamisella, josta on koitunut säästöä 100 contoa kullassa ja 8.252 contoa paperissa. Tämän perusteella voi päätellä, että hallituksen tarkoituksena ei ole kutsua kongressia koolle tämän vuoden aikana. Molempien kamarien sihteeristöt sensijaan pysytetään toimessa, mutta vähentämällä henkilökuntaa ja alentamalla palkkoja. Omituisuutena herättää huomiota, että senaatin ja edustajakamarin kalustojen ja kiinteistöjen hoitoon ei ole varattu yhtään mitään, ei edes rakennusten puhtaanapitoa varten.

Tasavallan presidentin palkka on vähennetty puoleen entisestään, nim, 10 contoon kuussa. Ministerien palkat ovat alentuneet 102:sta contosta 72:teen contoon vuodessa ja sama alennus koittaa Supremo Tribunalin jäsenten palkkoja. Tästä aiheutunut säästö menee kuitenkin suureksi osaksi niiden kustannusten peittämiseen, jotka johtuvat Tribunal Especialin, vallankumousoikeuden perustamisesta. Siihen kuuluu 5 tuomaria, joilla on 5 contoa kuussa ynnä huomattava henkilökunta. Lisäksi on varattu 50 contoa perustettavaksi suunniteltua Conselho Nacional Consultativoa varten, josta lienee tarkoitus tehdä jonkinlainen " valtakunnanneuvosto ".

Edellämainitut vähennykset koskevat kaikki oikeus- ja sisäasiainministeriön budjettia, joka on entiseen nähden vähentynyt yli puolella. Tähän antaa selityksen jo mainittu eräiden virastojen lakkauttaminen ja useiden muiden ministeriöiden alaiseksi.

Kävisi liian pitkäksi selostaa tarkemmin niitä säästöjä, joita eri ministeriöiden budjetissa on tehty eivätkä numerot kuitenkaan antaisi aivan oikeaa kuvaa todellisesta säästöstä, varsinkin kun vertailua vaikeuttaa se että v. 1930 menoarvion laatimisen jälkeen paperimilreis

arvo on laskenut n. 15 % ja että molemmissa budjeteissa on huomattavat menoerät laskettu kullassa. Mainittakoon vain, että ulkoasiainministeriön budjetti on vähentynyt vuodesta 1930 noin 4000 paperikontoa, joka suureksi osaksi johtuu palkkojen maksamisesta paperirahassa ja siitä, että eräät ulkoministeriön osastot ovat liitetty uuteen työ- ja kaupaministeriön. Viimemainitun menot on laskettu Rs. 438:927:389 kullassa ja Rs. 13.857:330:000 paperissa. Uuden opetus- ja terveydenhoitoministeriön budjetti päättyy Rs. 4.008:927:145 kullassa ja Rs. 76.440:320:736 paperissa.

Yleisvaikutelma väliaikaisen hallituksen talousarviosta on edullinen varsinkin jos vertaa sitä, kuten eräät lehdet huvikseen ovat tehneet, kaatuneen hallituksen tätä vuotta varten laatimaan. On kuitenkin otettava huomioon, että teoreettisten laskelmien saaminen paikkansa-pitäviksi tuottaa tässä maassa tavallisesti suuria vaikeuksia. Viittaa vaan siihen mainitsemaani seikkaan, että tulopuolelle on laskettu 221 tuhatta contoa obligatioiden myynnistä. Milreisin arvon jatkuva aleneminen on myöskin vaara, joka on otettava huomioon, samoin kuin seikka, että tullikorotukset, joille tuloarvio huomattavalta osaltaan perustuu viivästyvät tai ehkäpä jäävät kokonaan pois ulkomaiden vastustuksen takia.

Rio de Janeirossa 10 p. helmikuuta 1931.

v.a. Asiainhoitaja : *T.O. Vahenori*